

thema: 'Loslaten?'

Hallo Piet,

(ik kijk nog even naar je gedicht op de homepage)

Los laten

we moeten loslaten
we willen soms loslaten
maar kunnen we ook **los** laten?

het kan gaan om
je kind, je moeder of
je vriend
maar ook om
iets in je leven

het zou ook kunnen gaan
om je zelf,
je verleden,
of zelfs je toekomst...

pas als de ander
- of dat andere -
je in de ogen kijkt
en zegt:

*Laat mij op mijn eigen benen staan
op mijn eigen plaats
en op mijn eigen tijd*
en... als jij het horen wilt...

dan kan het misschien gebeuren...!

Hallo Piet,

Je gedicht heeft me aan het denken gezet.

Je herkent het vast; **zo'n welgemeend advies** aan iemand die gevangen zit aan en in het verdriet over het verlies van die ene, of maar niet kunnen ophouden te denken dat de wereld beter voor hen hoort te zijn dan tot nu toe bleek en blijven wachten op de grote gerechtigheid die hen nog moet worden betoond.

Het advies zegt: "Als je nou maar zou kunnen loslaten, dan was je vrij om verder te gaan."

Ik ken collega's van ons die dat dwingend hebben gezegd tegen pastorantes.

*"Zuster, we hebben het al vaak over uw verdriet gehad, maar het wordt nu toch echt tijd voor een nieuw hoofdstuk. Laat het los zeg ik u en anders zie ik me genoodzaakt om niet meer te komen. **Zo komen we niet verder...!**"*

Is het overmoed, machteloosheid, verveling of frustratie?

Zelf betrap ik me er ook wel eens op. In een contact dat al een aantal jaren loopt, begeleid ik een mevrouw die terugkijkt op een hele nare jeugd, waarin zich alle stereotypen hebben voorgedaan die je je kunt bedenken bij "nare jeugd". Toch is ze niet gehandicapt of verstandelijk beperkt. Als ze wil, stapt ze op en loopt ze de wereld in. De nare jeugd ligt ver achter haar en de toekomst heeft ze zelf in de hand. Dat is hoe het lijkt en soms doet ze een poging om het voor zichzelf waar te laten zijn, maar altijd is er de terugkeer naar een situatie waarin de huiskamer en de paar mensen die ze kent als mensen om niet voor te vrezen de veiligheid is. Je zou er wat afgestompt van kunnen raken in het zorgvuldig blijven kijken en luisteren.

Het was een meisje van 12 dat me onlangs hielp om de pijn van loslaten onder ogen te komen en loslaten opnieuw te leren zien als een werkwoord dat er ongelooflijk toe doet, maar tegelijk ook ongelooflijk in de eigen context begrepen moet worden.

Onlangs namelijk had ik een lesje voorbereid voor op school met als thema: ***"een motto voor een nieuw jaar!"***

Ik stelde ze in een a4tje een aantal vragen over hoe ze de kerstdagen hadden beleefd en met welke betekenis aan kerst en oud en nieuw zij vertrouwd waren.

Vervolgens maakte ik in de vragen de switch naar *"goede voornemens"*, na hen eerst te hebben bevraagd op hun verwachtingen voor het nieuwe jaar.

(de leerlingen zijn namelijk erg bezig met de machtsovername in Amerika en hebben serieuze zorgen over een nieuwe oorlog!)

Dat leverde minder op dan ik gedacht had, maar wat beter ging was de vraag die daarop volgde: *"kun je een schets maken van een spandoek met daarop de kreet of de leus die je boven dit jaar zou willen zeggen"*

Zelf had ik het voorbeeld Carpe Diem gebruikt en uitgelegd dat genieten van hier en nu ook belangrijk is, naast het serieus nemen van zorgen of verantwoordelijkheden. *"Vergeet niet af en toe te genieten!"* Zei ik,

Zo ging iedereen aan het werk met een ontwerp voor een spandoek.

"Deze keer zal het lukken", schreef een jongen.

"Ik ga nu genieten!" schreef een meisje op haar spandoek.

"Ik ga slagen!" schreef een leerlinge.

"Ik ga verkering nemen" een ander.

"Yolo" kwam veel langs. Het is de uitdrukking voor het begrip **You only live once**.

Ze bedoelen dat ze gaan doen wat ze zich wensen en pakken wat er te pakken is. Geen grenzen of belemmeringen. Het klinkt als die regel uit dat oude cabaretliedje: *'Mensch durf te leven!'*

Een meisje kwam met een tekening van haar spandoek bij mijn bureau. *"Kijk"* zei ze met een uitdagende blik in haar ogen, *"dit is mijn spandoek."*

Een tekening van een stinkende drol liet ze zien op een getekend langwerpige doek met twee stokken aan weerszijden.

"Meid dat kan ik niet goedkeuren".

"Dat zal wel, maar het is mijn tekening en u zei zelf dat je gedachten nooit fout kunnen zijn in"

een toets. Mijn gedachten zijn van mij”.

Toen zag ik haar overige antwoorden op de vragenlijst waarmee ik ze aan het werk gezet had.

Op de daarboven staande vraag: *‘denk jij dat 2017 een goed of een slecht jaar voor je wordt en waarom denk je dat’*, had zij geantwoord: *‘Het wordt een slecht jaar, want mijn familie valt uit elkaar’.*

“Wat een heftige uitspraak!” Zei ik. *“Nou ja, het is gewoon zo!”*

De zin was nog niet af of grote tranen drupten op het bureaublad. Bijzonder aan het VMBO blijft dat de overige leerlingen het wel doorhebben, maar gewoon doorgaan met waar ze mee bezig zijn. Zo ontstond er te midden van alle geroezemoes en gezelligheid een serieus gesprek.

Samengevat: Het zou een schijtjaar worden, want ze was haar oma kwijt. Nee, niet aan de dood, maar aan een nare vriend van wie oma niet ziet dat het niet een goede man is voor haar...

“het horloge van Opa, dat niemand van ons nog mocht hebben, zit nu al om de pols van die foute man. Hij houdt Oma bij ons weg en maakt dat oma boos is op iedereen en alleen aan die vriend denkt en alle leuke dingen met hem alleen doet.”

Wat voor soort contact had je daarvoor met Oma dan? En daarop vertelt ze van logeerpartijtjes en verwennerijtjes en geheimpjes kunnen delen en zoveel meer van die kleine dingen die horen bij simpelweg blij zijn, omdat de zekerheid van het bestaan van deze oma op deze manier een vanzelfsprekendheid is.

Ze heeft een hoop los te laten...! Kindertijd, vertrouwdheid, geborgenheid, warmte...

Op dit moment lijkt ze nog ver weg van waar je gedicht mee eindigt.

Aan Oma haar keuzes laten met alle consequenties van dien en zelf weten dat je ook zonder de vertrouwde zekerheden nieuwe grond onder de voeten zult vinden als onderdeel van volwassen worden. Loslaten om nieuw houvast te ontvangen uit nieuwe ontdekkingen en ervaringen die alleen dan mogelijk worden. Maar ja, wat vraag je dan ook van een kind van net 12?

Of maak ik je gedicht dan te zwaar in het zoeken naar de vertaling van de laatste strofe?

Ze ging het lokaal uit, als laatste. Ze wist dat ze gewoon een voldoende had voor haar werkstukje en haar spandoek, maar ook dat iemand er even was geweest om ruimte te geven voor boosheid, onmacht en verdriet en wie weet een zetje in de rug onderweg naar een ander “morgen”.

Dan komt het gedicht nog eens af. Alleen niet in 2017 vrees ik.

Ik zie uit naar je reactie vriend,

Hartelijke groet,

Bert

Bert,

Dank voor je kanttekeningen bij mijn gedicht 'Loslaten'.

Dat geeft mij er nog een paar dingen over te zeggen.

Het thema 'triggert' mij al jaren.

Ik heb de uitdrukkingen '*je moet het loslaten*' en '*ik heb het een plekje gegeven*' al veel te vaak gehoord.

Het is niet waar!

Het klinkt alsof '*loslaten*' en '*een plekje geven*' een actieve daad, een kwestie van vaardigheid zou zijn. Iets wat de één bijvoorbeeld wel kan en de ander niet.

Iets wat je zou kunnen leren.

Dat kan misschien wel zo zijn in kleine onbeduidende situaties, hoewel het ook daar eerder de vorm heeft van 'niet meer aan denken', 'ontkennen' of 'onderdrukken' dan van 'echt loslaten'.

Bij diep ingrijpende gebeurtenissen en de angsten, die daar al dan niet mee te maken hebben kan daar geen sprake van zijn.

En dat lijkt me zeker het geval in de situatie, waar jij het over hebt.

Het lijkt me belangrijk om dat ook samen vast te stellen, zodat er niet het gevoel kan zijn, dat iets niet zo veel voorstelt, of dat het weggepoetst zou kunnen worden.

Ik zou willen stellen, dat 'loslaten' niet een vaardigheid is, maar een ontdekking.

Een ontdekking, die de één eerder doet dan de ander, maar die je niet kunt forceren, laat staan voor een ander kunt invullen.

Je kunt het dan wel hebben over de weg, die je kunt gaan, met de kans, misschien wel het vertrouwen, dat er een moment komt, dat je tot de ontdekking komt dat de last die je met je meedraagt lichter geworden is. Maar alleen degene om wie het gaat heeft daarin recht van spreken.

En het gaat ook altijd om de relatie met datgene of diegene, die betrokken is bij dat vasthouden. In mijn gedicht gaat het dan ook om dat laatste vers:

Daar staan drie dingen, die voor mij wezenlijk zijn geworden in het leven:

1. pas als de ander
- of dat andere -
je in de ogen kijkt
2. en zegt:
Laat mij op mijn eigen benen staan
op mijn eigen plaats
en op mijn eigen tijd
3. en... als jij het horen wilt.

- Een echt onder ogen kunnen komen (= ontmoeten) van de bewuste situatie of persoon.
- Het signaal, dat van de andere kant, te horen valt: laat mij alsjeblieft op mijn plaats en tijd mogen blijven en niet als een last met jou mee moeten gaan.
- En als jij open staat voor wat er te horen (en te zien) valt.

Om zo'n proces gaat het.

En dat is dan nog geen garantie: ***dan kan het misschien gebeuren...!***

Alles staat en valt met ieders eigen proces van leven en hoe men omgaat met ingrijpende situaties in het leven. Wat heb je meegekregen van thuis als het gaat om het omgaan met angsten, en het reageren op negatieve gebeurtenissen?

De praktijk van ervaringen laat zien, hoe belangrijk hierin een luisterend oor is. Een oor, dat vertrouwen wekt om erover te praten zonder angst voor een oordeel.

Uiteindelijk betekent het, dat ieder mens daarin zijn/haar eigen weg zal (moeten) gaan.

Wat hebben we dan te bieden in het pastoraat?

Een eindje meelopen, waar de ander loopt en waar de ander je uitnodigt...

En dat heb je gedaan, met al je onmacht...!

Hartelijke groet,

Piet